

УДК 616.66-007.26-053.1

ПОЄДНАННЯ ТАЗОВОЇ ЕКТОПІЇ ЯЄЧОК ІЗ ГІПОСПАДІЄЮ У ДЕСЯТИМІСЯЧНОГО ПЛОДА ЛЮДИНИ**Федонюк Я.І., Головацький А.С., Пірус Є.Ф.***Кафедра анатомії людини Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я.Горбачевського, м. Тернопіль; кафедра анатомії людини та гістології Ужгородського національного університету, м. Ужгород***РЕЗЮМЕ:** методами тонкого препарування та морфометрії досліджені особливості зовнішньої будови і топографії чоловічих статевих органів наприкінці плодового періоду людини. В одному випадку виявлена тазова ектопія право-го та лівого яєчок і гіпоспадія.**Ключові слова:** яєчко, статевий член, морфогенез, плід, людина

Вступ. Стан репродуктивного здоров'я в Україні надалі ускладнюється, що нещодавно всебічно проаналізовано в Концепції державної програми „Репродуктивне здоров'я нації на 2006-2015 роки.” На тлі тенденції зменшення народжуваності в країні проблема чоловічої неплідності набуває, крім медико-біологічного, соціального значення [3,5]. За даними О.В.Смикової та В.С.Проніна [6], серед загальної неплідності чоловіча безплідність становить приблизно 50%. Основним ендокринним фактором, який зумовлює розвиток чоловічої неплідності, є вроджена або набута недостатність розвитку яєчок. Природжені вади посідають важливе місце у структурі перинатальної та дитячої захворюваності і смертності [4]. За останні роки значно

збільшилась кількість наукових робіт, присвячених вивченню сперматогенезу у людини, що зумовлено зростанням непліддя [1,2]. Знання особливостей ембріонального розвитку чоловічих статевих органів з урахуванням різних варіантів їх будови має не тільки теоретичне, але й важливе практичне значення, оскільки допомагає глибше з'ясувати морфологічні передумови виникнення природжених вад чоловічої статевої системи.

Мета дослідження. Вивчити топографо-анатомічні взаємовідношення чоловічих статевих органів у десятимісячних плодів людини.

Матеріали і методи. 11 десятимісячних плодів людини 346,0-375,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД), які отримані внаслідок штучних або-

ртів та передчасних пологів від практично здорових жінок. Матеріал фіксували в 7% розчині нейтрального формаліну впродовж двох тижнів, після чого методом тонкого препарування під контролем бінокулярної лупи вивчали особливості зовнішньої будови та синтопію чоловічих статевих органів на цій стадії онтогенезу, проводили їх морфометрію.

Результати дослідження та їх обговорення. У семи плодів людини яєчка розташовані в калитці, в трьох випадках – у межах пахвинного каналу. У плода 375,0 мм ТКД виявлені деякі природжені вади чоловічих статевих органів. Праве і ліве яєчка розміщені у порожнині малого таза, позаду прямої кишки. Праве яєчко мало овальну форму, а ліве – бобоподібну. Враховуючи ектопічне положення яєчок, в них розрізняли верхній і нижній кінці, присередню і бічну поверхні, передній і задній краї. Верхні кінці яєчок визначалися на межі між великим і малим тазом, а їх нижні кінці прилягали до тазової діафрагми. Присередня поверхня як правого, так і лівого яєчок щільно прилягали до задньої стінки прямої кишки, а бічна поверхня яєчок – до тазової частини відповідного сечовода. Над верхнім кінцем правого яєчка розміщувалися петлі клубової кишки, а до верхнього кінця лівого яєчка прилягала сигмоподібна ободова кишка. Довжина правого яєчка дорівнювала 8,5 мм, ширина – 5,5 мм і товщина – 4,0 мм, а розміри лівого яєчка відповідно становили: 10,0 мм, 7,0 мм і 5,0 мм. Визначені морфометричні параметри яєчок у десяти-

тимісячного плода дещо менші, ніж у інших плодів цієї вікової групи, що, на нашу думку, свідчить про гіпоплазію ектопічних яєчок. Направляюча зв'язка правого яєчка, довжиною 11,0 мм, відходить від верхнього кінця органа та занурюється в піхвовий відросток у ділянці глибокого пахвинного кільця. Направляюча зв'язка лівого яєчка – недорозвинена, має довжину всього 3,0 мм, лівий піхвовий відросток очеревини відсутній. Праве і ліве над'яєчка прилягають до бічної поверхні відповідних яєчок.

Зовнішні чоловічі статеві органи недорозвинені. Калитка кулястої форми розмежована суцільною перегородкою, товщиною 1,5 мм, на дві різні за розмірами камери. Висота калитки становила всього 11,0 мм, а її поперечний розмір – 15,0 мм. Довжина статевого члена дорівнювала 9,0 мм. На нижній поверхні статевого члена виявлена щілина, довжиною 6,5 мм, що свідчить про наявність гіпоспадії.

Висновки. 1. Виявлена тазова ектопія яєчок та гіпоспадія наприкінці плодового періоду свідчить про порушення нормального морфогенезу чоловічих сечово-статевих органів у передплодовому періоді розвитку людини.

2. Перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Результати проведеного дослідження засвідчують потребу глибшого вивчення топографо-анатомічних особливостей чоловічих статевих органів упродовж онтогенезу людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Артифенсов С.Б. Андрологические аспекты бесплодного брака // Урология и нефрология. – 1996. – № 4. – С. 39-41.
2. Возіанов О.Ф., Горпинченко І.І., Малишкін І.Н. Етіологія та патогенез чоловічої неплідності // Сексологія і андрологія. – К., 1998. – С. 3-5.
3. Горбатюк О.М. Загальні закономірності патогенезу чоловічої неплідності, обумовленої патологією вагінального відростка очеревини // Урологія. – 2000. – Т. 4, № 2. – С. 47-50.
4. Запорожан В.Н., Напханюк В.К., Холодкова Е.Н. Эмбриология, тератология и основы репродукции человека. – Одесса: Одесский мед. ун-т, 2000. – 377 с.
5. Москаленко В.З., Бородин А.Д., Гунькин А.Ю. Андрологические и сексологические нарушения у пациентов, перенесших заболевания половых органов в детском возрасте // Сексологія і андрологія. – 2000. – Вып. 5. – С. 130-134.
6. Смыкова О.В., Пронин В.С. Врожденные формы тестикулярной недостаточности // Андрология и генитальная хирургия. – 2005. – № 4. – С. 18-27.

SUMMARY

COMBINATION OF PELVIS TESTICAL ECTOPY WITH HYPOSPADIAS IN 10-MONTH HUMAN FETUSES

Fedonjuk Ya.I., Golovatsky A.S., Pirus Ye.F.

The peculiarities of external structure and topography of the male reproductive organs at the end of the fetal period in man where examined by the methods of thin preparation and morphometry. Pelvic ectopy of the right and left testes with hypospadias were found in one case.

Key words: testis, penis, morphogenesis, fetus, men